

2BLACKDOT..

“Esasen konu hep 2 nokta arasındadır”

Haftalık Politik ve Jeopolitik Gelişmeler

23 Mart 2026 – Sayı 101

Bu hizmet size 2blackdot ve Tema Grup tarafından ücretsiz verilmektedir. Bu yazılanlar yatırım tavsiyesi değildir.

Hazırlayan: Hakan Çalışkantürk

2twoblackdots@gmail.com

<https://www.2blackdots.com>

*** Yasal Uyarı:*** Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; a racı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, yatırım ve kalkınma bankaları ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde ve yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel olarak sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu yorum ve tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihinize uygun olmayabilir. Bu nedenle sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Gerek bu yayındaki gerekse bu yayında kullanılan kaynaklardaki hata ve eksikliklerden ve bu yayındaki bilgilerin kullanılması sonucundaki yatırımcıların ve/veya ilgili kişilerin uğrayabilecekleri doğrudan ve/veya dolaylı zararlardan, kar yoksunluğundan, manevi zararlardan ve her ne şekilde ve surette olursa olsun üçüncü kişilerin uğrayabileceği her türlü zarardan dolayı 2blackdot ve Hakan Çalışkantürk sorumlu tutulamaz.

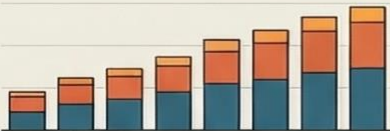
2blackdot haftalık bülteni yönetici özeti:

2026 HÜRMÜZ BOĞAZI KRİZİ: MODERN BİR “GELİBOLU” TUZAĞI MI?

YÖNETİCİ ÖZETİ: ASKERİ, EKONOMİK VE SİYASİ BOYUTLARLA BİR “STRATEJİK BATAKLIK” RİSKİ

JEOEKONOMİK ETKİ VE ENERJİ KRİZİ

BRENT PETROL:
119,50 USDAYRUPA DOĞAL GAZ
FİYAT ARTIŞI: %60KÜRESEL PETROL
AKISI KESİNTİSİ
(%20)LNG TİCARETİ
KESİNTİSİ
(%20+)KHARG ADASI
(İRAN PETROL İHRACATININ %90'I)ADD STRATEJİSİ:
SAREEE ASKERİ
TESİSLER VURULDU,
PETROL ALTYAPISINA
DOKUNULMADI
(NÖRESEL ÇÖKÜŞÜ
ÖNLEMEK İÇİN)IEA ACİL STOK SALIMI:
400 MİLYON VARİL (REKOR)

ASKERİ STRATEJİ VE “YENİ GELİBOLU” RİSKİ

111 YIL SONRA AYNI STRATEJİK HATA:
MODERN GELİBOLU TUZAĞIİLK 6 GÜNLÜK ASKERİ MALİYET:
11+ MİLYAR DOLARSTOKLAR SAVAŞI:
YÜKSEK MALİYETLİ ÖNLEYİCİ
FÜZELER UCUZ GRÖNE SALDIRILARINA
KARŞI KULLANILIYORUSS Tripoli (LHA-7)
DENİZ
PIYADESİAMFİBİ TEHDİT:
KIYI SAVUNMA SİSTEMLERİ
OPERASYONU MALİYETLİ KILMAKTADIR

SİYASİ EKSEN AYRIŞMASI VE İÇ KIRILMALAR

JOE KENT
İSTİFA (17 MART 2026):
SAPAŞ İSRAİL VE
LODİLENN BASKISIVLA
BAŞLATILDIWASHINGTON-TEL AVİV
HEDEF FARKLILIĞIABD HEDEFİ:
HÜRMÜZ'Ü SEYRÜSEFERE
ACIP PIYASALARI
SAKİNLEŞTİRMEKİSRAİL HEDEFİ:
ENEKJİ GELİRLERİNİ
KESERER BEJİMİ
ÇÜKERTMEKTRUMP YÖNETİMİ DOKTRİNİ:
“KOŞULSUZ TESLİM” ÇIKMAZI
MÖZAKERE KAFILARI KAPALI. SAVAŞ
İRAN'DA BİR “OLUSAL KURTULUŞ”
MOTİVASYORUNA DÖNÜŞÜYÖK

Jeopolitik ve Küresel Gelişmeler:

HÜRMÜZ BOĞAZI; ABD VE BATI İÇİN 111 YIL SONRA "YENİ GELİBOLU" RİSKİ

Giriş:

Hürmüz'ün askerî değeri, enerji-jeoekonomik değeriyle çarpılır. U.S. Energy Information Administration verileri, 2025'in ilk yarısında Hürmüz'den günlük ortalama 20,9 milyon varil petrol ve petrol ürünü geçtiğini; bu hacmin küresel petrol sıvıları tüketiminin yaklaşık %20'sine denk geldiğini gösterir. Aynı dönemde Hürmüz'den geçen LNG akışı 11,4 milyar fit küp/gün olup küresel LNG ticaretinin %20'sinden fazlasına tekabül eder; LNG'nin ana kaynağı Qatar'dır. Bu yoğunluk, boğazda küçük bir kesintinin bile dünya fiyatlama mekanizmasını sarsmasına neden olma potansiyeline sahiptir.

Gelişmeler:

- **USS Tripoli ve Çıkarma Senaryosu:** 2.200-2.500 deniz piyadesi taşıyan USS Tripoli (LHA-7), Mart ortasında bölgeye sevk edilmiştir. Görevi muhtemelen Hark Adası gibi kritik noktaları ele geçirmek veya mayın temizleme operasyonlarını yönetmektir. Ancak, İran kıyılarının tahkimatı bu tür bir çıkarmayı son derece riskli kılmaktadır.
- **Mühimmat ve Lojistik:** Çatışmanın ikinci haftasında her iki tarafın da gelişmiş mühimmat stokları (interseptör füzeleri vb.) azalmaya başlamıştır. Bir ABD uçak gemisinin hasar aldığına dair spekülasyonlar lojistik ihtiyacı ve operasyonel güvenliği daha da kritik hale getirmiştir.
- **Hark Adası (Kharg Island):** Savaşın ekonomik boyutu, İran'ın "Aşıl topuğu" olarak görülen enerji tesislerinde düğümlenmektedir. İran petrol ihracatının %90'ının merkezidir. ABD, adadaki askeri tesisleri (radar, hava savunma) vurmuş ancak petrol altyapısına dokunmamıştır. Bunun nedeni, adanın tamamen yok edilmesinin küresel petrol fiyatlarını kontrol edilemez seviyelere çıkaracak olmasıdır.
- **Güney Pars ve Enerji Kıtlığı:** Pars sahasına yönelik saldırılar, Avrupa'da doğal gaz fiyatlarının %60 oranında artmasına neden olmuştur. Küresel pazarlar, Hürmüz'den geçen günlük 15-20 milyon varil petrolün kesilmesiyle "yaklaşan enerji kıtlığı" gerçeğiyle yüzleşmektedir.
- **Joe Kent'in İstifası:** ABD yönetimi içerisinde savaşın meşruiyeti ve hedefleri konusunda derin görüş ayrılıkları yaşanmaktadır. Ulusal Terörle Mücadele Merkezi (NCTC) Direktörü Joe Kent, 17 Mart 2026'da "vicdanen bu savaşı destekleyemeyeceğini" belirterek istifa etmiştir. Kent, savaşın İran'dan gelen acil bir tehdit nedeniyle değil, İsrail'in ve lobilerin baskısıyla başlatıldığını açıkça ifade etmiştir.
- **İsrail ve ABD Ayrışması:** İsrail, savaşı varoluşsal bir tehdide karşı "Epic Fury" (Destansı Öfke) operasyonu olarak görürken; ABD içindeki bazı kanatlar bunun rasyonel bir hedefi olmayan bir "Blind Fury" (Kör Öfke) haline gelmesinden endişelidir.
- **Hegseth ve Rubio'nun Tutumu:** Marco Rubio ve Pete Hegseth gibi şahin politikacılar, İran rejiminin tamamen çökertilmesi ve "Kaygısız Teslimiyet" (Unconditional Surrender) doktrinini savunmaktadır.
- **Ekonomik Etki ve Finans Kapitalin Beklentisi:** Küresel finans çevreleri, savaşın yaratacağı volatiliteden endişe etmektedir.
- **Petrol Fiyatları:** Brent petrol Mart başında 119,50 bandına oturmuştur.
- **Stratejik Değişim:** Bu savaş, enerji altyapısının artık dokunulmaz olmadığı bir dönemi başlatmıştır. Finans kapital, enerji arz güvenliğini sağlamak için bölgede kalıcı bir ABD kontrolü veya rejim değişikliği talep etmektedir.
- **Sonuç:** ABD, Hürmüz'de askeri olarak üstün olsa da İran'ın "Kurtuluş Savaşı" motivasyonu ile sergilediği asimetrik direnç ve küresel enerji piyasalarındaki kırılganlık, savaşı bir bataklığa dönüştürme potansiyeline sahiptir.
- **Coğrafya ve hedefler:** Hürmüz yaklaşma suları, İran kıyıları, adalar ve Kharg-South Pars düğümleri. Bu coğrafyada savunmacıya avantaj sağlayan bir diğer unsur, kıyının ve kıyı gerisinin topoğrafyasıdır. Güncel değerlendirmeler, İran'ın kıyı hattında dağlık/engebeli yapı ve dağınık komuta-mühimmat mimarisinin, denizden/ havadan hedef tespitini zorlaştırdığını, bunun da eskort/refakat misyonlarını ve "temizleme" (clearance) faaliyetlerini pahalılaştırdığını vurgular.
- **İki kritik "düğüm":** Birincisi, İran'ın ana petrol ihracat siniri sayılan Kharg Island'dır. Reuters, ABD'nin Kharg Adası'nda askerî hedefleri vurduğunu, İran tarafının ise petrol ihracatının kesintisiz sürdüğünü açıkladığını aktarmıştır. Bu, Washington'un iki hedefi aynı anda yürütmek zorunda olduğunu gösterir. İran'ın bileşenlerini zayıflatmak isterken, küresel enerji piyasasını "tam çöküşe" sürükleyecek ölçekte altyapı tahribatından kaçınmak. Bu ikilem, Çanakkale analojisindeki "boğazı zorlamak" ile "felaket maliyet üretmek" arasındaki psikolojik eşğin, 21. yüzyılda ekonomik-enerji boyutuyla daha da büyüdüğünü ima ediyor.

- **İkincisi**, South Pars gas field (Katar tarafında North Field) gibi enerji düğümleridir. Mart 2026'da İsrail'in South Pars'a yönelik saldırıları ve bunun bölgesel enerji altyapısına yansıyan sonuçları, "enerji hedeflerini vurma" yaklaşımının çatışmayı hızla küresel enerji krizine genişletebileceğini göstermiştir. **Bu boyut, ABD ile İsrail'in hedef önceliklerinin ayrışabileceği ana fay hatlarından biridir: Washington için Hürmüz'ün yeniden işler hale gelmesi piyasaları sakinleştirmenin önkoşulu iken; Tel Aviv için İran'ın enerji gelir sinirlerini baskılamak, rejim dayanıklılığını kırma aracına dönüşebilir.**
- **Asimetrik Savunma ve Gelibolu Hatası:** İran, boğazın dar yapısını (en dar yeri 33 km) kullanarak devasa donanma güçlerine karşı mayınlar, süratli botlar ve kıyı füzeleriyle asimetrik bir direnç sergilemektedir. Tam da bu noktada ABD'nin sadece teknolojik üstünlüğe güvenerek bu sığ sulara girmesi, "**modern bir Gelibolu**" tuzakı olarak nitelendirilmektedir.

ABD'nin seçenek seti: deniz refakati, hava-kıyı taarruzu ve USS Tripoli çıkarma senaryosu

111 Yıl önce Çanakkale'de denizden zorlamanın başarısızlığı, daha riskli olan kara çıkarma seçeneğini doğurmuştu. Güncel çatışmada 31st Marine Expeditionary Unit ve U.S. Navy'nin büyük güverteli amfibi hücum gemileriyle (ör. USS Tripoli) bölgeye yönlendirilmesi, boğaz çevresinde "kıyı/ada baskınları" veya sınırlı amfibi harekât ihtimallerini gündeme taşımıştır.

Böyle bir seçeneğin askerî başarı eşiği, 1915'ten daha da zordur; çünkü hedef, sadece sahil başı almak değil, aynı zamanda bir A2/AD mimarisini¹ "sürdürülebilir biçimde" bastırmaktır. Modern amfibi kuvvetler için asıl risk, kıydan menzil avantajıyla çalışan balistik/seyir füzeleri, İHA/SİHA doyumluk saldırıları, elektronik harp ve özellikle mayın tehdidinin birleşmesidir. İran kıyısında konuşlu "coastal defense cruise missiles" gibi sistemlerin dar sularda ölümcül olabildiğini; ABD'nin bunları ağır sığınak delici mühimmatlarla hedeflediğini; ancak mobil/yer altı konuşlanma nedeniyle "tam temizleme"nin zor olduğunu hatırlamak gerekir.

Mayın harbi, burada Çanakkale analojisinin en sert karşılığıdır. ABD ve müttefikleri olası mayınlamaya karşı İran'ın mayın döşeme unsurlarını vurduğunu duyurmuş; buna rağmen sektör değerlendirmeleri, mayın tehdidinin tek başına bile sigorta ve armatör davranışı üzerinden "abluka etkisi" ürettiğini belirtmiştir. Üstelik ABD'nin mayın karşı tedbir kapasitesinin sınırlılıkları ve bazı platformların farklı görev/liman hareketleri, Hürmüz'de "mayın temizleme"nin düşük yoğunluklu bir teknik iş değil, yüksek tehdit altında yürütülen bir müşterek harekât problemi olduğunu göstermektedir.

Bu nedenle USS Tripoli ve benzeri amfibi unsurların "çıkarma başarısı" yalnızca taktik sürprize değil, aylar ölçeğinde sürecek lojistik sürdürülebilirliğe ve mühimmat ekonomi-politiğine bağlıdır. Nitekim savaşın maliyeti ve mühimmat tüketimi, ABD'de stratejik bir "stoklar savaşı" tartışmasını tetiklemiştir: Savaşın ilk altı gününde harcamanın 11 milyar doların üzerine çıktığı ve mermi/füze stoklarını yenilemek için ek finansman arandığı raporlanmıştır.

Siyasi eksen ayrışması: Washington, Tel Aviv, Tahran ve iç politika kırılmaları

Hürmüz'ün "yeni Çanakkale" olma ihtimali, sadece askerî coğrafyadan değil, siyasi hedeflerin uyumsuzluğundan da beslenir. Washington kanadında Pete Hegseth'in söylemi "bu Irak değil/ bataklık değil" hattında seyrederken; Marco Rubio, ABD'nin saldırıya "İran'ın İsrail saldırısına karşı ABD'yi vuracağı" beklentisiyle dâhil olduğunu söyleyerek gerekçelendirme katmanını karmaşıklaştırmıştır. Buna karşın Donald Trump'ın "unconditional surrender/koşulsuz teslim" talebi, müzakere çıkışını daraltan bir siyasi çerçeve yaratmıştır. İran tarafı ise bu talebi reddederek "teslim olmayacağız" mesajını ulusal birlik çağrısıyla birleştirmiş, çatışmayı bir tür "ulusal savunma/kurtuluş" anlatısına taşımıştır.

Joe Kent'in istifası

Bu çerçevenin en çarpıcı kırılma noktalarından biri, Joe Kent'in istifasıdır. Reuters ve diğer kaynaklar, Kent'in istifa gerekçesinde savaşın "İsrail baskısı ve lobi etkisiyle" yürütüldüğünü iddia ettiğini; bunun ABD iç siyasetinde "müdahalecilik-müdahale karşıtlığı" çatlağını büyüttüğünü aktarmıştır. Kent vakası iki nedenle önemlidir: **Birincisi**, Sn. Cem Gürdeniz'in "yönü ve motivasyonu belirsiz savaş" eleştirisinin Washington içinden de karşılık bulduğunu gösterir. **İkincisi**, Çanakkale analojisinde olduğu gibi, askerî harekâtın sürmesi için gereken siyasi iradenin, kayıplar ve maliyetler arttıkça kırılganlaşabileceğini hatırlatır.

İsrail açısından ise Benjamin Netanyahu, savaşı "varoluşsal tehdit" ve İran'ın bölgesel ağını yıkma söylemiyle çerçevelendirmektedir; fakat bu, aynı zamanda iç siyasette bir "meşruiyet rehabilitasyonu" tartışmasını körükler. Basın analizleri, kamu desteği yüksek kalsa bile, savaşın Netanyahu'nun siyasi geleceğiyle ilişkili olarak tartışıldığını ve muhalefetin giderek daha fazla "amaç/çıkış stratejisi" sorgulaması yaptığını göstermektedir. İsrail iç kamuoyunda desteğin yüksek olması, kısa vadede hükümete manevra alanı açsa da; savaş uzadıkça

¹ A2/AD (Anti-Access / Area Denial) mimarisi, bir devletin rakip güçlerin belirli bir bölgeye girmesini zorlaştırmak (Anti-Access) ve girdikten sonra o bölgede etkin şekilde hareket etmesini engellemek (Area Denial) amacıyla kurduğu çok katmanlı savunma sistemidir.

enerji/ekonomi maliyetleri ve sivil dayanıklılık sınamaları, “hedeflerin sürdürülebilirliği”ni ayrı bir baskı unsuruna dönüştürebilir.

Washington tarafında bu baskı daha şimdiden görünürdür: Reuters/Ipsos ve diğer anketler, ABD kamuoyunda savaş desteğinin zayıf olduğunu, “plan netliği” tartışmasının büyüdüğünü ve kara gücü seçeneğine desteğin çok düşük kaldığını göstermektedir. Bu durum, “Gelibolu hatası” riskini büyütür: Denizden sonuç alınamadığında kara/amfibi seçeneğe yönelmek, askerî olarak daha riskli; siyasi olarak ise daha az satılabilir bir tırmanmadır.

Enerji-jeoekonomi ve finansal cephe: enerji akışı, petro-finance ve küresel karmaşa

“ABD tarihinde ilk kez enerji akışını kontrol edemiyor mu?” sorusu, bu krizle birlikte pratik bir içerik kazanmıştır. 1980 tarihli Jimmy Carter doktrini, Körfez’de enerji güvenliğini ABD’nin “vital interest” alanı olarak tanımlamış; gerektiğinde askerî güç kullanacağını ilan etmişti. 2026’daki tablo ise şunu gösteriyor: ABD dünyanın en büyük donanma gücüne sahip olsa bile, Hürmüz’de İran’ın denizden men stratejisi, küresel enerji ticaretini “sigorta, fiyat ve davranış” düzleminde kilitleyebiliyor; bu da askerî gücün *enerji akışını otomatik olarak garanti edemediği* bir eşığa işaret ediyor.

Bu kontrol kaybı, “finans kapital” başlığıyla genellikle kişiselleştirilen bir tartışmayı daha yapısal bir düzleme çekmeyi gerektirir. Finansal sistemin temel isteği, çoğu zaman “istikrar” ve “öngörülebilirlik”tir; ancak savaş koşullarında enerji/taşımacılık fiyatlarındaki aşırı oynaklık, hem riskten korunma (hedging) maliyetlerini artırır hem de bazı aktörlere (trader’lar, risk fonları, sigorta piyasası) kısa vadeli arbitraj alanları açar. Nitekim tanker sigorta primlerinin hızla yükselmesi ve standart savaş-risk poliçelerinin askıya alınması, “piyasa tabanlı abluka” etkisini somutlaştırmıştır.

Enerji ithalatçısı ülkelerin yarattığı “karmaşa” ise üç kanalda büyüyor.

Birinci kanal, stratejik stok ve arz yönetimidir. International Energy Agency, 11 Mart 2026’da 400 milyon varillik tarihin en büyük acil stok salımını onaylamış; bunu Hürmüz’ün fiili kapanmasına bağlamıştır. Bu, küresel sistemin “enerji kıtlığı/arz şoku” riskini artık olağanüstü araçlarla yönetmeye çalıştığını gösterir.

İkinci kanal LNG ve elektrik/ısı güvenliğidir. QatarEnergy’nin force majeure ilanı ve LNG üretim/teslimat kesintileri, Avrupa ve Asya’da fiyatlama ve planlama krizini büyötmüştür.

Üçüncü kanal, büyük ithalatçıların diplomatik baskısıdır. China dışışleri açıklamalarının Hürmüz’de seyrüsefer güvenliğine odaklanması ve “gerilimi artırmama” çağrısı, enerji bağımlılığının savaşın seyri üzerinde dolaylı baskı ürettiğini gösterir.

Tırmanma riski, “Vietnam etkisi” ve Hürmüz’ün yeni Çanakkale olma ihtimali

Savaşın “kontrol dışına çıkması” riskini büyüten faktörler, Çanakkale analojisindeki gibi tek bir cepheye değil, birbirine bağlı eşiklere yayılır.

Birinci eşik, hedef setinin genişlemesidir. Trump’ın Hürmüz açılmazsa İran’ın enerji/elektrik altyapısını vurma tehdidi, İran’ın da bölgesel enerji ve kritik altyapıya “irreversible damage” ile karşılık vereceğini ilan etmesi, çatışmayı doğrudan bir “enerji savaşı”na taşıma potansiyeli taşır. Enerji hedeflerine yönelik saldırıların sivil etkileri ve uluslararası hukuk boyutu, insan hakları örgütlerince ayrıca “öngörülebilir büyük sivil zarar” riski olarak gündeme getirilmiştir.

İkinci eşik, mayın harbi ve MCM kapasite sınırlarıdır. Hürmüz’de sınırlı bir mayınlama bile sigorta ve davranış üzerinden “tam kapanma”ya yakın sonuç üretebilirken; mayın temizleme faaliyeti yavaş, görünür ve savunmasızdır.

Üçüncü eşik, mühimmat ekonomisi ve “stoklar savaşı”dır. Yüksek yoğunluklu hava savunması, pahalı önleyicilerle ucuz İHA/drone tehdidine karşı “maliyet asimetrisi” yaratır. CSIS, özellikle THAAD ve benzeri önleyicilerde üretim/teslimat hızının kullanım hızına yetişmemesinin stratejik risk ürettiğini vurgulamıştır. Güncel olarak THAAD mühimmatının Kore’den Ortadoğu’ya kaydırıldığına dair haberler, ABD’nin bir cephede tırmanırken başka bir cephede risk devrettiğini gösterir. Bu, Çin/Rusya gibi aktörlerin “müsait an” arayışını teşvik edebilecek bir stratejik zorlanmadır.

Dördüncü eşik, operasyonel yorgunluk ve lojistikdir. Uçak gemisi grupları, refueling ve bakım döngülerine bağlıdır; örneğin USS Gerald R. Ford’un (haberlerde) yangın/arıza nedeniyle bakım için rotasının değişmesi, “sürekli yüksek tempo”nun kaçınılmaz sürtünmelerini gösterir. “Vurulan uçak gemisi” iddiaları ise, doğrulanmamış olsa bile, bilgi harbinin iki stratejik etkisini üretir: (i) saldırganın caydırıcılık imajını aşındırma; (ii) kamuoyuna “yenilmezlik” algısının kırılmasını gösterme.

Bu eşikler bir araya geldiğinde “Vietnam etkisi” olarak anılan dinamik devreye girer: Siyasi hedefler büyüdükçe (ör. “koşulsuz teslim”), askerî araçların “zafer tanımı” daralmaz; aksine genişler. Bu da savaştan çıkışı güçleştirir. ABD kamuoyunda desteğin zayıflığı, ek bütçe/finansman tartışmaları ve Joe Kent gibi figürlerin istifası, “uzayan savaş”ın iç-politik maliyetini büyütür.

Bu tablo içinde “**Epic Fury’nin Blind Fury’ye dönüşmesi**” ifadesi, resmî bir harekât adı olmaktan çok, stratejik bir metafor olarak okunmalıdır: Başlangıçta sınırlı/amaçlı görünen operasyonun; enerji altyapısını hedef alan, siyasi hedefleri maksimalistleşen, müttefik koordinasyonu zorlaşan ve maliyeti artan bir “kontrol kaybı”na sürüklenmesi. Bu dönüşüm, İsrail açısından “varoluşsal savaş” çerçevesini sertleştirirken; ABD açısından *Carter Doktrini*’yle özdeşleşmiş *enerji güvenliği iddiasının* pratikte sınındığı bir prestij testine dönüşür.

Sonuç: Hürmüz, Çanakkale’nin birebir kopyası değildir; teknoloji, istihbarat, hava gücü ve küresel ittifak yapısı farklıdır. Ancak Sayın Cem Gürdeniz’in işaret ettiği “dar coğrafyada üstün donanmayı pahalı ve psikolojik olarak tartışmalı bir denkleme hapsetme” mantığı, 2026 koşullarında fazlasıyla çalışmaktadır. Trafiğin çökmesi, sigorta primlerinin sıçraması, IEA’nın rekor stok salımı, MCM kabiliyetlerinin kısıtları ve amfibi/çıkarma seçeneğinin yüksek risk profili bir arada düşünüldüğünde; **Hürmüz’ün 21. yüzyılda “yeni bir Çanakkale” olma ihtimali, şimdilik(!) boğazın geçilmezliği anlamında değil ancak, boğaza girmenin sürdürülemez maliyet üretmesi anlamında yüksektir. Bu maliyet ABD ile bu maceraya sürüklenecek BATI’nın tüm pusuda bekleyen aktörleri için de geçerlidir.**

Kaynakça

- Al Jazeera. (2026, 3 Mart). *China calls for vessels in strait of Hormuz to be protected amid soaring shipping costs.*
- Al Jazeera. (2026, 11 Mart). *Shell declares force majeure on LNG contracts from Qatar* (Reuters kaynaklı haber).
- Britannica. (t.y.). *Naval operations in the Dardanelles Campaign* (1915).
- Center for Strategic and International Studies. (2025, 5 Aralık). *The depleting missile defense interceptor inventory.*
- European Commission, Directorate-General for Energy. (2026, 4 Mart). *Commission and EU countries confirm no immediate oil or gas supply concerns following the disruptions in the Middle East.*
- Financial Times. (2026, 17 Mart). *US says two of its three Gulf-based minesweepers are in Malaysia.*
- Energy Agency. (2026, 11 Mart). *IEA member countries to carry out largest ever oil stock release amid market disruptions from Middle East conflict* (Basın açıklaması).
- International Maritime Organization. (2026, 1 Mart). *Statement on the Strait of Hormuz.*
- International Maritime Organization. (2026, 6 Mart). *IMO Secretary-General: Seafarer deaths in Strait of Hormuz unacceptable.*
- Le Monde. (2026, 19 Mart). *Strait of Hormuz becomes site of asymmetric naval war with uncertain outcome.*
- Le Monde. (2026, 21 Mart). *Soaring ammunition cost turns Iran conflict into “war of stockpiles”.*
- Maritime Administration. (2026, 28 Şubat). *2026-001A: Strait of Hormuz, Persian Gulf, Gulf of Oman, and Arabian Sea—Military operations and potential retaliatory strikes by Iranian forces* (MSCI alert).
- Reuters. (2026, 17 Mart). *Iranian oil production and exports continue without interruption, official says.*
- Reuters. (2026, 17 Mart). *U.S. National Counterterrorism Center director resigns over war in Iran.*
- Reuters. (2026, 22 Mart). *Trump threatens Iran with power plant strikes over Hormuz blockade.*
- Reuters. (2026, 22 Mart). *Japan could consider Hormuz minesweeping if ceasefire reached, minister says.*
- U.S. Central Command. (2026, 6 Mart). *Operation Epic Fury: First 7 days* (Bilgi notu).
- U.S. Department of State, Office of the Historian. (t.y.). *Foreign Relations of the United States: Carter Doctrine documents.*
- USNI Proceedings. (1996, Eylül). *The Ghost of Rebel Torpedoes* (mayın harbi ve Körfez dersleri).
- The Guardian. (2026, 2 Mart). *Hegseth says US won’t get bogged down in Iran – but doesn’t rule out sending troops.*
- The Guardian. (2026, 7 Mart). *Iran rejects Trump’s demand for unconditional surrender as a “dream”.*
- The Guardian. (2026, 18 Mart). *Israel strikes Iran’s South Pars gasfield....*
- <https://12punto.com.tr/yazarlar/cem-gurdeniz/canakkale-bogazindan-hurmuz-bogazina-111-yil-arayla-mayin-ve-namlu-kardesliginden-siha-ve-fuze-kardesligine-133678#International>